

Проект
за изменение и допълнение на
Наредбата
за определянето и администрирането
на местните такси и
цени на услуги на територията на община Николаево –
за обществено обсъждане

На основание чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове и във връзка с чл. 77 от АПК, Община Николаево, чрез настоящото публикуване на сайта на Община Николаево и в Портала за обществени консултации, предоставя възможност на заинтересованите лица да направят своите предложения и становища по проект за изменение и допълнение на Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Николаево.

Срокът за предложения и становища по проекта, публикуван за обществени консултации, е 14 (четирнадесет) дни, считано от датата на публикуването му, поради необходимостта от спазване на законово регламентиран срок за определяне и приемане на размера на такса за битови отпадъци от Общински съвет, Предложенията могат да бъдат депозирани в деловодството на Община Николаево, на адрес град Николаево - 6190, ул. „Георги Бенковски“ № 9, ст. 308, на място или по пощата, както и на e-mail: obnikolaevo@nikolaevo.net

1. Мотиви за приемане на Наредба за изменение и допълнение на Наредба за определяне и администриране на местните такси и цени на услуги на територията на Община Николаево.

Измененията се налагат във връзка с измененията на нормативната уредба - Закона за местните данъци и такси за национално ниво и Наредба за реда и изготвяне и образца на план - сметката за относимите разходи за извършване на дейностите по предоставяне на услугите, за които се заплаща такса за битови отпадъци и за начина на изчисляване размера на таксата при прилагане на основите, предвидени в Закона за местните данъци и такси, приета с ПМС № 93 от 04.04.2024 г. обнародвана в бр.31 от 09.04.2024 г.

След отлагане на прилагането за период от една календарна година, считано от 01.01.2026 г., следва да се приложат новите основи за такса за битови отпадъци, които са разписани в чл.67, ал.8 от ЗМДТ. Новите основи съгласно чл. 67, ал. 6 от ЗМДТ трябва да бъдат приети от Общинския съвет, като се измени и допълни Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги. Съгласно чл. 67, ал. 8 от ЗМДТ, основите за определяне на размера на такса за битови отпадъци /ТБО/, които общинския съвет ще може да приеме, са:

1. За услугата по събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране:

- индивидуално определено количество битови отпадъци за имота, включително чрез торби с определена вместимост и товароносимост;
- количество битови отпадъци за имота, определено съобразно броя и вместимостта на необходимите съдове за събиране на битовите отпадъци и честотата за тяхното транспортиране;

- брой ползватели на услугата в имота.

2. За услугата по третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации:

- индивидуално определено количество битови отпадъци за имота, включително чрез торби с определена вместимост и товароносимост;
- количество битови отпадъци за имота, определено съобразно броя и вместимостта на необходимите съдове за събиране на битовите отпадъци и честотата за тяхното транспортиране;
- брой ползватели на услугата в имота.

3. За услугата по поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищни образувания в общината:

- брой ползватели на услугата в имота;
- разгъната застроена и/или незастроена площ на недвижимия имот.

Според разпоредбата на чл.67, ал.1 от Закона за местните данъци и такси „Размерът на таксата за битови отпадъци за всяко задължено лице се определя за календарна година при спазване на принципа за понасяне на разходите от причинителя или притежателя на отпадъците“.

Предвидено е, че размерът на таксата се определя за всяка услуга поотделно.

С изготвения проект за изменение на Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Николаево се предлага при определяне размера на ТБО на територията на общината да се прилагат следните основи:

1. за услугата по събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране - **количество битови отпадъци за имота, определено съобразно броя и вместимостта на необходимите съдове за събиране на битовите отпадъци и честотата за тяхното транспортиране;**
2. за услугата по третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации - **количество битови отпадъци за имота, определено съобразно броя и вместимостта на необходимите съдове за събиране на битовите отпадъци и честотата за тяхното транспортиране;**
3. за услугата по поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината - **разгъната застроена и незастроена площ на недвижимия имот.**

До така направеното предложение се достигна след извършени от общинската администрация анализи и разчети, при които са взети предвид множество относими фактори. Предлаганите основи за определяне размера на ТБО, макар да са различни от посочената в ал. 4 на чл. 67 от ЗМДТ водеща основа - *количеството битови отпадъци*, са в пълно съответствие с дадените възможности в ЗМДТ. Приемането на водещата основа за определяне размера на ТБО - *количеството битови отпадъци*, към настоящия момент е невъзможно в община Николаево, поради следните обективни обстоятелства:

Понастоящем Община Николаево няма техническа и финансова обезпеченост за прилагане на основа „индивидуално определено количество отпадък“ на всеки потребител на услугата, което количество да е достоверно, точно измерено и надлежно установено. Въвеждането на необходимото техническо оборудване за подобни измервания в наличната и оперираща в момента сметосъбираща и

сметоизвозваща техника на общината е финансово необосновано, нецелесъобразно и неефективно. Изисква се извършването на значителни допълнителни разходи за техническо оборудване, софтуер, хардуер, сервиз и обслужване, обучение на персонал, реорганизация на дейностите, свързана с промени в наличния състав и техника и т.н., което значително ще оскъпи таксата и ще се отрази негативно на потребителите, които я заплащат. Определянето на индивидуално определено количество битови отпадъци за имота, включително чрез торби с определена вместимост и товароносимост, е трудно приложимо и неефективно по още няколко причини:

При приемане на основа индивидуално определено количество битови отпадъци за имота чрез торби с определена вместимост и товароносимост, ЗМДТ предвижда същите да се закупуват от задължените лица предварително за цялата година. Това изисква регламентиране на ред за закупуване, организация на процеса и предварително финансово обезпечаване, което ще доведе до нови допълнителни административни регулации и тежести за задължените лица. Честа практика ще е физическото увреждане на торбите и разпиляване на отпадъците по публични пространства, включително пътища, от недобросъвестни лица и безstopанствени животни. За намаляване количеството на индивидуалния отпадък с цел заплащане на по-ниска ТБО, ще се създадат вредни практики като изхвърляне на индивидуалните отпадъци в контейнерите за общо ползване, изгарянето им в границите на имотите или изхвърлянето им на нерегламентирани места. Това ще доведе до увеличаване замърсяването на обществените пространства, препълване на индивидуалните съдове или изхвърлянето на отпадъци около тях, както и до създаването на нерегламентирани сметища. По този начин от една страна ще се намали компонента за индивидуалното количество отпадък, който определя таксата, но ще се увеличи неимоверно компонента, който засяга почистването на териториите за обществено ползване. Ще се стигне до драстично замърсяване на обществени пространства, райони в близост до границите на населените места, речни корита, дерета, земеделски земи, гори и пасища, вододайни зони и частни имоти, което създава опасности за здравето на населението. Почистването на нерегламентираните сметища, освен значителни разходи, изисква и продължителни съгласувателни процедури с други инстанции, което увеличава вероятността от опасно въздействие на изхвърлените отпадъци. Те често се изхвърлят в труднодостъпни райони, където достъпът на техника е затруднен или възпрепятстван, което забавя почистването със свързаните с това рискове, увеличава значително разходите за компонента по поддържане на териториите за обществено ползване и се отразява неблагоприятно върху общия размер на таксата за битови отпадъци в посока увеличаване. В крайна сметка резултатът е и невъзможност за мониторинг на реалното количество индивидуално генериран отпадък. С оглед на изложеното по-горе, се налага извод, че преминаването към такъв вариант изобщо няма да е плавен и реализуем в разумни срокове, както и няма да съдейства нито за прецизно определяне реалното количество индивидуално генериран отпадък, нито за екологосъобразното управление на отпадъците.

Анализите показват, че и основата за определяне размера на таксата **брой ползватели на услугата в имота** е неподходяща. Това е така, тъй като определянето на броя ползватели изисква индивидуално деклариране на този брой

за всеки един имот от страна на всяко едно задължено лице. При неизпълнение на това задължение, броят ползватели на услугата в имота би могъл да се определи съобразно броя на регистрираните в имота лица по настоящ адрес. Следва обаче да се има предвид, че тук също изникват множество проблеми, свързани с обстоятелствата, че част от действително живущите лица в един имот нямат съответната регистрация по настоящ адрес в него, че лица, които са регистрирани по настоящ адрес в даден имот, в действителност не живеят в него, че много на брой лица мигрират от едно населено място в друго и от една държава в друга в течение на годината. Поради ограничения кадрови ресурс, не е възможно и извършване от страна на общинската администрация проверка на декларираните данни. Изброените по-горе фактори водят до невъзможност от достоверно установяване на действителния брой ползватели за всеки един имот, респ. до не равнопоставено понасяне тежестта на ТБО между задължените лица. Освен това, в някои населени места на общината не са налице достатъчен брой ползватели, така че събираната от тях ТБО да обезпечи възстановяването на извършените разходи за предоставяне на услугите.

Ръководството на общината счита, че избраните и предлагани основи за определяне размера на такса смет за трите вида услуги, са най-подходящи и за населението като ползвател и за общината като предоставяща услугите. Определянето на размера на таксата по първите два компонента въз основа на ***количество битови отпадъци за имота, определено съобразно броя и вместимостта на необходимите съдове за събиране на битовите отпадъци и честотата за тяхното транспортиране***, се оказва най-подходящо по няколко съществени причини:

- жилищните имоти на територията на общината са еднофамилни и много етажни жилищни сгради и към настоящия момент са снабдени с и фактически използват еднакви като вид и вместимост съдове за събиране на отпадъци – по 1 бр. кофа 240 л. за еднофамилните жилищни имоти и съд тип „Бобър” за много етажните жилищни сгради;
- имотите с нежилищно предназначение също към настоящия момент са снабдени с и фактически използват еднакви като вид и вместимост съдове за събиране на отпадъци – по 1 бр. или повече контейнери тип „Ракла“ – 1100 л. или по 1 бр. или повече контейнери тип „Ракла“ – 1100 л. и по 1 бр. кофа 240 л., съобразно нуждите им;
- общината има налична техническа възможност и кадрова обезпеченост да предоставя услугите по предлагания начин, без да се налага съществена реорганизация и значителни допълнителни инвестиции;
- разходите за извършването им, определени на база изготвените предходни план-сметки и предвиждани по новата план-сметка, могат да бъдат възстановени до голяма степен като тежестта за възстановяването им се разпределя справедливо между потребителите на услугите.

Считаме, че количеството битови отпадъци за имота, определено съобразно броя и вместимостта на необходимите съдове за събиране на битовите отпадъци и честотата за тяхното транспортиране, е достатъчно обективен критерий за количеството генериран отпадък и гарантира спазване на принципа замърсителя /притежателя на отпадъците/ плаща.

За определянето на размера на таксата по третия компонент на ТБО – за услугата по поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината, се предлага да бъде приета основа *разгъната застроена и незастроена площ на недвижимия имот*. Другата възможност при избор на основа за определяне размера на таксата по този компонент е отново брой ползватели на услугата в имота, която намираме за неподходяща по причините, изложени по-горе. Считаме, че основа *разгъната застроена и незастроена площ на недвижимия имот* е справедлива, тъй като тук тежестта при определяне размера на таксата е в зависимост от обективен критерий – площта на имота и застрояването в него.

В Наредбата за реда за изготвяне и образца на план-сметката за относимите разходи за извършване на дейностите по предоставяне на услугите, за които се заплаща таксата за битови отпадъци, и за начина на изчисляване размера на таксата при прилагане на основите, предвидени в ЗМДТ, са въведени задължителни формули за определяне годишния размер на частта от таксата за битови отпадъци за имота, според количеството отпадъци, определено съобразно броя и вместимостта на необходимите съдове за събирането им (контейнери, кофи, кошчета и други съдове) и честотата на тяхното транспортиране, размерът на частта от таксата за битови отпадъци за единица основа и количеството на битовите отпадъци за един имот при същата основа. Посочени са и математически формули за определяне размера на частта от таксата за битови отпадъци за имота според разгънатата му застроена и/или незастроена площ за услугата по поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината. Тук следва да се подчертае, че отклонение от нормативно предвидения начин за изчисляване размера на ТБО, а именно чрез въведените формули, е недопустимо.

Обстоятелствата, които имат значение за изчисляване на размера на таксата за битови отпадъци, както и всяка тяхна промяна, се предвижда да бъдат установявани служебно и чрез подаване на декларация от задължените лица по образец, ред и срок, определени в предлаганата наредба.

Служебната информация, която ще се ползва, за първоначално установяване на обстоятелствата, които имат значение, за изчисляване размера на таксата за битови отпадъци по първите два компонента, са наличните данни в общинска администрация – Николаево за вида на необходимите съдове за събиране на битовите отпадъци и тяхната вместимост за всеки един имот, според фактическото му използване и на база използваните съдове за имота през предходната година. Според разполагаемите данни, необходимите съдове за събиране на битовите отпадъци и тяхната вместимост за всеки един имот на територията на общината, са както следва:

- за жилищни имоти – 1 брой кофа 240 л.;
- за производствени, складови, курортни, спортни и др. - 1 бр. или повече контейнери тип „Ракла“ – 1100 л. или 1 бр. или повече контейнери тип „Ракла“ – 1100 л. и 1 бр. кофа 240 л.

При промяна на обстоятелствата, на задължените лица се дава възможност за подаване на декларация за настъпилата промяна, като данните от декларациите също ще се вземат предвид, след извършване проверка от общинската администрация на

декларираното в тях. Тук следва да се има предвид, че с оглед предвиденото влизане в сила на предлаганата наредба от 01.01.2026 г. облагането за 2026 г. ще бъде извършено на база служебните данни.

По отношение определяне размера на таксата за услугата по поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината въз основа *разгъната застроена и незастроена площ на недвижимия имот*, обстоятелствата, които имат значение, ще се установяват служебно като също ще се използва наличната в общинска администрация информация като тя ще се съпоставя и с данните от АГКК.

С цел изпълнение на изискването по чл.7, ал.1 от ЗМДТ местните такси да се определят въз основа на необходимите материално - технически и административни разходи по предоставяне на услугата, общинският съвет следва да спази задължението си по чл. 8 и да определи размера на таксите при спазване и на следните принципи:

1. възстановяване на пълните разходи на общината по предоставяне на услугата;
2. създаване на условия за разширяване на предлаганите услуги и повишаване на тяхното качество;
3. постигане на по-голяма справедливост при определяне и заплащане на местните такси.

От анализите е видно, че прилагането на предлаганите основи и съответните за тях формули ще доведе до увеличение размера на ТБО за жилищните и намаление на същата за нежилищните имоти, спрямо досегашния размер. За да се постигне поносимост на увеличението за потребителите на услугите, ръководството на общината ще предложи необходимите материално-технически и административни разходи по предоставяне на услугата да бъдат до финансирани чрез общинския бюджет със средства от собствени приходи. По този начин тежестта от очакваното увеличение на размера на ТБО ще бъде споделена между потребителите и общината.

В изпълнение на разпоредбите на ЗМДТ се предвижда предложеното изменение на Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Николаево да влезе в сила от 01.01.2026 г.

2. Цели, които се поставят с приемането на проект за изменение и допълнение на Наредба за определяне и администриране на местните такси и цени на услуги на територията на Община Николаево.

Проектът на Наредбата е подготвен с цел своевременно приемане на подзаконовата уредба във връзка с влизането в сила от 1 януари 2026 г. на разпоредбите на ЗМДТ относно определянето на такса битови отпадъци според количеството на битовите отпадъци, съобразно установените в Закона нови основи, като се изключва възможността това да бъде данъчната оценка на недвижимите имоти или тяхната балансова стойност.

3. Очаквани резултати от приемане на проект за изменение и допълнение на Наредба за определяне и администриране на местните такси и цени на услуги на територията на Община Николаево са.

Приемането на изменението на Наредбата ще спомогне за създаване на условия за решаване на проблемите със замърсяването на околната среда на

територията на община Николаево, по-голям контрол върху образуването, изхвърлянето, третирането, депонирането и др. дейности свързани с отпадъците. Наредбата е инструмент за постигане на дългосрочен план за ефикасно управление на отпадъците и по-чиста екологична среда, повишаване ефективността на сметосъбирането и сметоизвозването на отпадъци в община Николаево.

4. Финансови средства, необходими за прилагането на проект за изменение и допълнение на Наредба за определяне и администриране на местните такси и цени на услуги на територията на Община Николаево.

Прилагането на Наредбата няма да е свързано с изразходване на допълнителни финансови средства от бюджета на Общината, както и с ангажиране на допълнителни човешки ресурси.

5. Анализ на съответствие с правото на Европейския съюз.

Настоящият проект за изменение и допълнение на Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Николаево е изготвен в съответствие със Закона за въвеждане на еврото в Република България, Закона за местните данъци и такси, Европейското законодателство, Европейската харта за местно самоуправление и Директивите на Европейската общност, свързани с тази материя.

Европейското законодателство е изградено върху водещите принципи на откритост, публичност и граждански контрол върху дейността на местните власти, което съответства на целите, поставени с предлаганата наредба. Настоящата наредба е подзаконов нормативен акт и нейните разпоредби са в съответствие с нормативните актове от по-висока степен и кореспондира с тези на Европейското законодателство.